

İlgili Kanun / Madde
1475 S. İşK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/13384

Karar No. 2022/2237

Tarihi: 23.02.2022

●ARALIKLI ÇALIŞMALARDA KIDEM TAZMİNATI HESABI

●ARA VERİLEN HER BİR ÇALIŞMANIN KIDEM TAZMİNATI HAK EDECEK ŞEKİLDE SONA ERMESİ HALİNDE HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLECEĞİ

●ARA VERME TARİHİNDE KIDEM TAZMİNATI EKSİKSİZ ÖDENMİŞSE BU DÖNEMİN TASFİYE EDİLMİŞ KABUL EDİLECEĞİ

●ARA VERME TARİHİNDE BAKİYE KIDEM TAZMİNATI KALMIŞSA O TARİHTEKİ ÜCRET ÜZERİNDEN HESAPLANACAĞI

ÖZETİ: 1475 sayılı Kanun'un 14/2. maddesi, işçinin aynı işverene bağlı olarak bir ya da değişik işyerlerinde çalıştığı sürelerin kıdem hesabı yönünden birleştirileceğini hükme bağlamıştır. O halde kıdem tazminatına hak kazanmaya dair sürenin hesabında, işçinin daha önceki fasilalı çalışmaları dikkate alınır. Bununla birlikte, her bir fesih şeklinin kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde gerçekleşmesi, hizmet birleştirmesi için şarttır. İşçinin önceki çalışmaları sebebiyle kıdem tazminatı ödenmişse, aynı dönem için iki defa kıdem tazminatı ödenemeyeceğinden, tasfiye edilen dönemin kıdem tazminatı hesabında dikkate alınması mümkün olmaz. Ancak, tasfiye edilen dönem için yapılan ödemelerin yasal hakların altında kaldığının anlaşılması halinde yine tasfiye esası benimsenmekle birlikte, zamanaşımı def'inden etkilenmemesi halinde ilgili döneme ilişkin fark alacak, ait olduğu dönem ücretine göre belirlenmelidir.

DAVA: Davacı, kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla çalışma, hafta tatili ve ulusal bayram ve genel tatil alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

İlk Derece Mahkemesince, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararına karşı süresi içinde taraflar vekillerince istinaf yoluna başvurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesince, tarafların istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararına karşı taraflar vekillerince süresi içinde temyiz yoluna başvurulmuştur.

Dairemizce 02.11.2021 tarihinde taraflar vekillerinin katılımı ile yapılan duruşmalı temyiz incelemesi sonucunda hükmün bozulmasına karar verilmiş; davalı vekili kararın maddi hataya dayandığı gerekçesiyle ortadan kaldırılması isteğinde bulunmuştur.

Maddi hatanın giderilmesi isteğini içeren dilekçe ve ekleri incelendi.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10.02.1988 tarihli ve 1987/2-520 esas, 1988/89 karar sayılı kararında belirtildiği üzere, Yargıtayca temyiz incelemesinin yapıldığı sırada dosyada bulunan bir belgenin gözden kaçırılması, maddi hata sebebi olarak açıklanmıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 04.02.1959 tarihli ve 1957/13 esas, 1959/5 karar sayılı kararı ile 09.05.1960 tarihli ve 1960/21 esas, 1960/9 karar sayılı kararlarında açıklandığı üzere Yargıtayca maddi hata sonucu verilen bir karara Mahkemece uyulmasına karar verilmesi halinde dahi usuli kazanılmış hak oluşmaz ve Yargıtayın hatalı bozma kararından dönülmesi mümkündür.

Somut uyuşmazlık bakımından; kararın taraflar vekillerince temyiz edildiği, temyiz eden davalı vekilinin talebi üzerine temyiz incelemesinin duruşmalı yapıldığı, 02.11.2021 tarihinde yapılan duruşmaya davacı vekili ve davalı vekilinin katıldığı, Dairemizce duruşmalı olarak yapılan temyiz incelemesi sonucunda tarafların sair temyiz itirazlarının reddine karar verildiği belirtilerek taraflar lehine duruşma vekalet ücretine hükmedildiği anlaşılmaktadır. Ne var ki, Dairece davacı tarafın tüm temyiz itirazlarının reddi ile sadece davalı taraf lehine bozma yapıldığı halde bozma kararına maddi hataya dayalı olarak tarafların sair temyiz itirazlarının reddedildiği belirtilerek davacı lehine de duruşma vekalet ücretine hükmedilmiştir. Belirtilen sebeple, Dairemizin 02.11.2021 tarihi kararının maddi hataya dayanması sebebiyle ortadan kaldırılmasına karar verildi.

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi taraflar vekilleri tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının davalıya ait Kazakistan'daki işyerinde ambar şefi olarak en son net 2.250,00 USD ücretle çalıştığını, davacının 08.00-22.00 saatleri arasında tüm hafta tatili günleri ile dini bayramların ilk günü dışındaki tüm genel tatil günlerinde çalıştığını, ancak bu çalışmalarının karşılığının hiç ödenmediğini, iş sözleşmesinin haklı ve geçerli bir sebep olmadan işverence feshedildiğini ve tazminatının kısmen ödendiğini belirterek bakiye kıdem ve ihbar tazminatları ile birlikte bir kısım işçilik alacaklarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; davacının, Kazakistan'daki işyerinde ambarcı olarak çalıştığını ve iş sözleşmesinin 23.08.2014 tarihli istifa dilekçesi ile sağlık sorunları nedeniyle sonlandığını, vize yenilemelerinde sağlık raporu istenildiğini ve davacının HIV virüsü taşıdığının tespit edildiğini, dürüstlük kuralına aykırı davrandığını, davacının iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedilmesi hakkının da doğmuş olduğunu, istifa ederek ayrıldığından kıdem ve ihbar tazminatı alacağını bulunmadığını, ayrıca davacının 31.12.2012 tarihinde emeklilik nedeniyle ayrıldığını ve kıdem tazminatının ödendiğini, davacının çalışma şekline ilişkin iddialarının kabul edilmediğini ve hak ettiği tüm işçilik alacaklarının kendisine ödenmiş olduğunu savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, yapılan yargılama sonucunda toplanan deliller ve aldırılan bilirkişi raporuna dayanılarak, yazılı gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davacı ve davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davacı ve davalı vekillerinin istinaf başvurularının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.1 maddesi gereğince ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Karar, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, taraflar arasındaki sözleşmeye, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin tüm, davalı vekilinin aşağıdaki bentlerin dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2-Taraflar arasındaki uyuşmazlık davacının ilk dönem çalışmasının tasfiye edilip edilmediği noktasında toplanmaktadır.

1475 sayılı Kanun'un 14/2. maddesi, işçinin aynı işverene bağlı olarak bir ya da değişik işyerlerinde çalıştığı sürelerin kıdem hesabı yönünden birleştirileceğini hükme bağlamıştır. O halde kıdem tazminatına hak kazanmaya dair sürenin hesabında, işçinin daha önceki fasilalı çalışmaları dikkate alınır. Bununla birlikte, her bir fesih şeklinin kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde gerçekleşmesi, hizmet birleştirmesi için şarttır. İşçinin önceki çalışmaları sebebiyle kıdem tazminatı ödenmişse, aynı dönem için iki defa kıdem tazminatı ödenemeyeceğinden, tasfiye edilen dönemin kıdem tazminatı hesabında dikkate alınması mümkün olmaz. Ancak, tasfiye edilen dönem için yapılan ödemelerin yasal hakların altında kaldığının anlaşılması halinde yine tasfiye esası benimsenmekle birlikte, zamanaşımı def'inden etkilenmemesi halinde ilgili döneme ilişkin fark alacak, ait olduğu dönem ücretine göre belirlenmelidir.

Somut olayda; davacının, davalı işyerinde 12.05.2007 - 31.12.2012 ve 01.01.2013 - 24.08.2014 tarihleri arasında iki dönem halinde çalıştığı, ilk dönem çalışmasının 31.12.2012 tarihinde emeklilik nedeni ile sonlandığı ve davacıya kıdem tazminatının ödendiği anlaşılmaktadır. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacının çalışmasına aralık vermeden devam ettiği gerekçesi ile ilk dönem çalışması tasfiye edilmeksizin ödenen miktarın mahsubu ile hesaplamalar yapılmıştır.

Davacının ilk dönem çalışması bakımından, 31.12.2012 tarihinde emeklilik nedeniyle işten ayrıldığı ve davacıya kıdem tazminatının ödendiği anlaşılmaktadır. Buna göre davacının ilk dönem çalışmasının kıdem tazminatı ödenerek tasfiye edildiğinin kabulü ile sonuca gidilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

3-Yabancı para borcuna hangi faizin uygulanacağı 3095 sayılı Kanunun 4/a - (Ek madde: 14/11/1990 - 3678/30 md.) maddesinde düzenlenmiş olup, burada "Sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

Somut olayda, uyuşmazlık konusu alacakların yabancı parayla tahsili talep edildiğinden söz konusu alacaklara 3095 sayılı Kanunun 4/a maddesi uyarınca, "Devlet bankalarınca ABD Doları üzerinden açılmış bir yıllık vadeli mevduata uygulanan en yüksek faize" hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması da isabetsiz olmuştur.

Sonuç:

Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA, İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma

kararının bir örneğinin de kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, davalı yararına takdir edilen 3.050,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davacı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgililere iadesine, 23.02.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.